

Posudek oponentky diplomové práce

Jméno diplomanta: **Radek Machurka**
Téma: **Úloha notáře a notářského zápisu v právu obchodních korporací**
Rozsah práce: 311 186 znaků
Datum odevzdání práce: 29. 5. 2023

1. Téma práce (náročnost na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody)

Zvolené téma se pohybuje na pomezí práva obchodních korporací a regulace notářské činnosti, což vyžaduje detailní znalost obou úprav. Z tohoto pohledu patří spíše mezi složitější témata. Ocenit je rovněž třeba originalitu zvoleného tématu.

Základním nedostatkem je zvolená šíře tématu. Již z cíle práce (viz níže) je zřejmé, že rozsah pojednání výrazně překročí očekávaný rozsah diplomové práce a znemožní diplomantovi jít dostatečně do hloubky. Bylo by bezesporu vhodnější zaměřit analýzu pouze na dílčí problematiku činnosti notáře, k (drobnému) omezení tématu však došlo pouze v tom směru, že důraz je kladen na společnost s ručením omezeným (přesto je v práci množství výkladu vztaženo k osobním společnostem a zmíněna jsou též specifika akciové společnosti).

2. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je rozdělena do pěti částí, které jsou doplněny úvodem a závěrem. Krom toho je její součástí sedm příloh v podobě vzorů jednotlivých notářských zápisů a jiných dokumentů vyhotovovaných notářem.

První část práce pojednává obecně o postavení notáře. Po stručném historickém exkursu diplomant vymezuje notáře a notářský úřad. Část je zakončena pojednáním o odměně notáře.

Druhá část práce je označena názvem „Notářský zápis jako veřejná listina“. Vedle vymezení soukromých a veřejných listin je pojednáno o vybraných druzích notářských zápisů (notářský zápis o právním jednání, notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby). Relativně velká pozornost je věnována - v praxi spíše neobvyklému - pokračování v notářském zápisu. Podrobně je pojednáno o elektronickém notářském zápisu. Část je zakončena textem o vadách notářských zápisů s důrazem na tzv. opravnou doložku.

Třetí část je věnována notářskému zápisu o právním jednání v korporátním právu. Nad rámec obsahu (srov. s. 4) jsou součástí pojednání (pod)kapitoly označené jako I. (Úloha notáře při vyhotovení notářského zápisu o právním jednání) a II. (Notář jako osoba povinná podle AML zákona). Následně je pozornost zaměřena na notářské zápisy o založení společnosti, kdy je zvláště pojednáno o založení osobních a kapitálových společností (zde je ovšem pozornost věnována jen společnosti s ručením omezeným). Navazuje popis činnosti notáře v případě dohody všech společníků a rozhodnutí jediného společníka. Část uzavírá pojednání o povinných náležitostech podkladových notářských zápisů.

Čtvrtá část analyzuje notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby. Zakončena je pojednáním o změnách, které přinesla notářské činnosti tzv. velká novela zákona o obchodních korporacích (zákon č. 33/2020 Sb.). Zmíněna je též problematika zasedání valné hromady v distanční podobě.

Pátá část se zabývá problematikou přímého zápisu do obchodního rejstříku. Pojednáno je o podmínkách provedení přímého zápisu i jeho vadách.

Jednotlivé části (s výjimkou první části) odpovídají základním oblastem činnosti notáře týkající se obchodních korporací. Z tohoto pohledu je zvolená systematika možná (byť – jak bylo uvedeno výše – problematická je zvolená šíře tématu).

3. Vyjádření k práci

Jak již bylo zmíněno, bylo by vhodnější, pokud by byl cíl práce stanoven úžeji a zaměřil se jen na jednu z oblastí činnosti notáře, která se týká obchodních korporací. Zvolený cíl totiž svou šíří nevyhnutelně vede k tomu, že diplomová práce je velmi rozsáhlá (cca 173 normostran). Takto mimořádný rozsah diplomové práce může být odůvodněn pouze v případě, že nebylo možné zpracovat pouze dílčí otázku; tak tomu však v tomto případě není (srov. též Sdělení katedry obchodního práva PF UK k vypracování diplomové práce, s. 2).

Práce je velmi popisná a i díky příkladům, tabulkám a přílohám spíše připomíná praktickou příručku. Tomu odpovídá i dokreslování výkladu situacemi z praxe. Jakkoliv jsou takové publikace pro praxi velmi přínosné, účel diplomové práce je odlišný. Nelze proto argumentovat pro přípustnost úpravy tím, že „(z) vlastní praxe mohu potvrdit, že takto definovaný předmět podnikání měla, ..., rozsáhlá množina obchodních korporací.“

K nadměrnému rozsahu diplomové práce přispívá skutečnost, že množství textu není pro dosažení (už tak velmi širokého) cíle nezbytné, např. pojednání o odměňování notáře (s. 13-14), podrobný popis postupu při vyhotovení elektronického notářského zápisu (s. 27-29), sepsání opravné doložky (s. 31-32), ale též pojednání o založení jednotlivých typů společností či novele zákonem č. 416/2022 Sb. (s. 104-106) apod.

Na druhou stranu je z předložené práce zřejmé, že diplomant se v problematice velmi dobře orientuje a o téma má upřímný zájem. Rovněž je evidentní, že diplomant je schopen identifikovat problematická místa úpravy a nabídnout řešení, která podepře dostatečnou argumentací (např. 75-76 či s. 91, povedená je též pátá část). Taktéž je třeba ocenit důkladné zpracování judikatury, která se týká otázek, jež jsou v diplomové práci pojednány. Pochvalu zaslouží i průběžné dokreslování vykládané problematiky příklady z práva obchodních společností (např. pokračování v notářském zápisu, s. 20-21).

4. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantovým cílem je „blíže analyzovat postavení notářů v právním prostředí České republiky, a to konkrétně se zaměřením na užší množinu notářových pravomocí a úlohu podkladových notářských zápisů v právu obchodních společností, kde se výrazně projevuje propletení notářské činnosti s právem obchodním jako celkem“ (s. 6). Již z uvedeného je zřejmé, že naplnění takto široce vymezeného cíle si vyžádá buď povrchní pojednání, nebo nadměrný rozsah diplomové práce (nejspíše však obojí). S touto výhradou je třeba cíl práce hodnotit jako splněný.
Samostatnost při zpracování tématu	Není důvod se domnívat, že by diplomant práci nezpracovával sám.
Logická stavba práce	Práce je vystavěna logicky a systematicky usiluje o naplnění vytyčeného cíle.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných)	Velmi důkladné je zpracování české judikatury. Využita je relevantní tuzemská literatura. Cizojazyčná literatura není využita vůbec, pro zpracování zvoleného tématu nicméně není nezbytná, byť mohla práci obohatit. Citace jsou provedeny důsledně. Při citaci kolektivních děl je nicméně třeba dodržovat

zdrojů, citace)	pořadí příjmení – jméno u všech autorů.
Hloubka provedené analýzy	Práce je zčásti povrchní, což souvisí zejm. s velmi širokým cílem práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Text je po jazykové a stylistické stránce zdařilý. Myšlenky jsou formulovány jasně a srozumitelně, byť v některých případech by bylo vhodnější dlouhá souvětí pro lepší srozumitelnost rozdělit do více vět. Rušivě působí používání zkratk právních předpisů samostatně, tj. bez návaznosti na konkrétní ustanovení. Nevhodně působí rovněž vytučnění některých spojení (např. s. 92). Gramatické chyby (zejm. v podobě chybějící interpunkce) a překlepy se v práci vyskytují spíše výjimečně.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- Diplomant poukazuje na skutečnost, že notářský zápis vyhotovený zahraničním notářem nemůže podle konstantní rozhodovací praxe sloužit jako podklad pro zápis do (českého) obchodního rejstříku (s. 34). Lze (krom uvedených) najít další argumenty pro podporu tohoto závěru?
- Lze si představit situaci, kdy by tzv. lví podíl byl přípustný i ve veřejné obchodní společnosti (s. 44-45)?
- Diplomant v souvislosti s předmětem podnikání kritizuje usnesení Nejvyššího soudu, kterým bylo za nepřipustné označeno uvedení obecného názvu volné živnosti (sp. zn. 27 Cdo 3549/2020). Vyhovuje danému soudnímu rozhodnutí zmiňovaná praxe, kdy je uváděn výčet všech oborů volné živnosti (s. 56)?
- Na s. 87 diplomant zmiňuje příklad z praxe, kdy se zástupce společníka na zasedání valné hromady domáhal kumulace všech funkcí valné hromady. Z jakého důvodu zákon takovou koncentraci funkcí neumožňuje?
- Diplomant dovozuje, že valná hromada může rozhodnout, že některé body jednání uvedené v pozvánce na zasedání valné hromady projednány nebudou, aniž by s tím museli souhlasit všichni společníci (s. 88). Platí v tomto směru pro společnost nějaká omezení?
- Diplomant na s. 103 navrhuje, aby *de lege ferenda* byla legislativně upravena konkrétní forma žádosti o provedení přímého zápisu do veřejného rejstříku notářem. Je – z obecného pohledu – třeba legislativně upravovat něco, co funguje s pomocí jiných nástrojů (v daném případě zejm. pomocí záznamu) a nečiní proto praxi potíže?
- **Doporučení/nedoporučení k obhajobě**

Předloženou diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě, přičemž ji vzhledem k výše uvedenému navrhuji klasifikovat stupněm **velmi dobře**, a to v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 20. srpna 2023

JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M., oponentka diplomové práce